

R A P P O R T F Ö R P E R I O D E N

januari - juni 2000

F R Å N R E G E R I N G S K A N S L I E T

för företag med statligt ägande

1 8 S E P T E M B E R 2 0 0 0

REGERINGSKANSLIET

Rapport för perioden januari - juni 2000 från Regeringskansliet

Staten är den största företagsägaren i Sverige sett till antalet anställda. I den statliga företagsfären är över 200 000 personer anställda. Värdena i företagen är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har således ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Uppdraget att vara en aktiv ägare innebär att ägaren anger tydliga mål och riktlinjer för företagen. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias.

Som ett led i att öka genomlysningen av företagen med statligt ägande publicerar Regeringskansliet för andra gången en kvartalsrapport över företagen med statligt ägande. Siffermaterialet i rapporten avser perioden januari till juni, medan de viktigare händelserna har inträffat under andra kvartalet och efter kvartalets utgång.

Halvårsrapporten omfattar 42 av de 63 företagen med statligt ägande. Företagen i halvårsrapporten svarar för 97 procent av antalet anställda och 98 procent av omsättningen i de 59 företag där staten har minst 20 procents ägande.

Händelserikt andra kvartal

Omsättningen i jämförbara bolag ökade med 6 procent eller 8 miljarder kr jämfört med första halvåret föregående år och uppgick totalt till 140,8 miljarder kr. Resultatet före skatt ökade med 39 procent eller 4,4 miljarder kr till totalt 15,8 miljarder kr. Förbättringen beror på kraftigt förbättrade resultat inom råvarubranschen (skog och malm) och för flygindustrin samt Posten AB. Stora extraordinära intäkter i Telia AB och SJ under första kvartalet har också inverkat positivt. Rensat för de extraordinära intäkterna i Telia och SJ steg halvårsresultatet med 4 procent eller 0,4 miljarder kr till totalt 12,2 miljarder kr. Resultatförbättringar inom bland annat skogs- och flygindustrin kompenserade därmed för resultatförsämringarna inom bland annat Vattenfall AB och Lernia AB.

Det andra kvartalet har varit en händelserik period i den statliga företagsfären. De två händelser som fått störst uppmärksamhet i media är förstas borsintroduktionen av Telia och färdigställandet av Öresundsbron. I och med noteringen av Telia på OM Stockholmsbörsen skapades Sveriges största folkaktie eftersom nästan var åttonde svensk äger aktier i bolaget. Efter periodens utgång, den 1 juli, invigdes Öresundsbron. Regeringens beslut att uppdraga åt Affärsverket Svenska Kraftnät att bygga bredband till alla kommuner kommer på sikt att spela en stor roll för den fortsatta utvecklingen av Sverige som IT-nation.

Perioden har också kännetecknats av en hög aktivitet på förvärvssidan. Den statliga företagsfären har netto

investerat 23 miljarder kr i företagsförvärv, vilka huvudsakligen hänför sig till Telia och Vattenfall.

I det följande redogörs för några av de aktiviteter inom ägarstyrningsområdet som Regeringskansliet genomfört under årets andra kvartal.

- Under perioden har arbetet med bolagsstämmor och tillsättandet av nya styrelser avslutats. Andelen kvinnor uppgår till 32 procent, en ökning med fyra procentenheter från föregående år. Styrelserna består i snitt av sju ordinarie ledamöter.
- Finansdepartementets bolagsenhet har överlämnat ägarens uppdrag och riktlinjer omfattande utdelningspolicy, finansiella och övriga mål på respektive stämma. Bolagsstyrelserna har minskats och förnyats med drygt 20 procent nya ledarmöter.
- De statligt ägda bolagen utgör enligt externa bedömare cirka 25 procent av inhemskt näringsliv. Om dessa företag tar initiativ för att till exempel marknadsföra, sälja och köpa tjänster och produkter över Internet, skapar det inte bara högre effektivitet och mervärden, utan bidrar också till att svenskt näringsliv kan fortsätta utvecklas till en av världens mest avancerade och dynamiska affärsmiljöer. Mot den bakgrunden bjöd näringsministern in några av de större företagen till en informell work-shop i början av september för att diskutera möjligheterna till vär-

deskapande genom initiativ inom nätverksekonomin. Näringsdepartementet kommer att arrangera ytterligare seminarium under hösten för statliga företag.

- Årets redogörelse för företag med statligt ägande publicerades i augusti och överlämnades till riksdagen den 4 augusti (regeringens skrivelse 1999/2000:120 2000 års redogörelse för företag med statligt ägande). I redogörelsen presenteras bland annat statens ägarpolitik. Redogörelsen finns att läsa på www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag eller kan beställas via e-post stina.johannesson@industry.ministry.se, tel 08-405 29 63, fax 08-405 12 98.

- Inom Regeringskansliet fortsätter förvaltningen att utvecklas. Finansdepartementet tar fram utvärderingsmodeller för de bolag som har ett större inslag av samhällsintresse i uppdraget. På Näringsdepartementet pågår en översyn av utdelningspolicies och finansiella mål för företagen med statligt ägande. Näringsdepartementets organisation för börsintroduktionen av Telia AB har utvecklats enligt plan.
- Den svenska statens ägarpolitik har även väckt intresse internationellt. Bland annat har OECD visat intresse för svenska statens ägarpolitik och arrangerar i september ett seminarium om ägarstyrning av statliga tillgångar där Sverige medverkar.

Andra kvartalet 2000

Företagen i halvårsrapporten svarar för 97 procent av antalet anställda och 98 procent av omsättningen. I rapporten ingår endast företag där staten har minst 20 procents ägande. Ett tiotal företag har inte lämnat uppgifter, eftersom de är under avveckling. Sjöfartsverket och Luftfartsverket ingår inte eftersom de redovisar per tertial.

För nedanstående bolag föreligger ej halvårsrapporten. Inom parentes anges statens ägarandel.

- A-Banan projekt AB (100%)
- Bostadsgaranti, AB (50%)
- Dom Shvetsii, A/O (36%)
- Grängesbergs Gruvor AB (100%) ³⁾
- Kurortsverksamhet, AB (100%) ³⁾
- Luftfartsverket ¹⁾
- Nordic Baltic Holding AB (18,1%) ²⁾
- Norrland Center AB (33,3%)
- OM Gruppen AB (9,42%) ²⁾
- Sakab (1 aktie) ²⁾
- SIS Miljömärkning (10%) ²⁾
- Sjöfartsverket ¹⁾
- SKD företagen (100%) ³⁾
- Svenska Miljöstyrningsrådet, AB (90%)

- Sveriges Geologiska AB (i likvidation) (100%) ³⁾
- Voksenåsen A/S (100%)
- Zenit Shipping AB (100%) ³⁾

¹⁾ Redovisar tertial

²⁾ Statens ägarandel mindre än 20 procent

³⁾ Under avveckling

Eftersom det är första året Regeringskansliet sammanställer kvartalsrapporter saknas jämförelsetal för första halvåret 1999 för vissa företag. Helårsresultatet för 1999 har i de fallen periodiserats.

För vissa branscher är de redovisade nyckeltalen inte helt relevanta. För fastighetsbolagen har hyresintäkter betraktats som omsättning och för finansföretagen har omsättningen definierats som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter, netto. För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller t.ex. merkostnadsersättningen till Samhall och anslagen till Dramaten.

Mellan första halvåret 1999 och 2000 har priserna i konsumentled stigit med 1,2 procent, medan lönerna stigit med 2,5-3,5 procent.

Tabell 1 Företag med statligt ägande efter bransch, januari – juni 2000, mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning 1 hä 2000	Omsättnings- förändring, % 1 hä 2000/1999	Resultat före boksluts- dispositioner och skatt		Nettomarginal 1 hä 2000
				1 hä 2000	1hä 1999	
Energi	2	16 735	7%	2 899	3 286	17%
Industri, råvaror	5	18 783	14%	2 348	1 097	13%
Tjänster	10	2 456	2%	-113	-102	-5%
Handel, fritid, turism	6	29 430	7%	2 059	2 472	7%
Telekom	3	26 899	2%	3 886	2 360	14%
Transport	7	41 886	3%	3 328	646	8%
Bank	5	1 156	-1%	595	869	52%
Fastigheter	3	3 486	9%	813	770	23%
Totalt	41¹⁾	140 831	6%	15 815	11 398	11%

Resultatet påverkas av en engångersättning till SJ under första kvartalet på 1 900 mkr och av realisationsvinster i Telia på 1 689 mkr.

¹⁾ Exklusive Statlum.

Branschen med starkast försäljningstillväxt är råvaruindustrin där AssiDomäns och LKAB:s marknader återhämtat sig med såväl högre priser som ökade volymer. Omsättningen har ökat med 14 procent eller 2,6 miljarder kr till 18,8 miljarder kr. Resultatet före skatt har mer än fördubblats till 2,3 miljarder kr. Nettomarginalen har därmed också förbättrats under andra kvartalet från 11 procent första kvartalet till 15 procent andra kvartalet.

I energibranschen har omsättningen ökat med 7 procent till 16,7 miljarder kr, vilket huvudsakligen förklaras av Vattenfalls förvärv av 55 procent i Electrocieplownie Wazawskie SA. Resultatet före skatt har emellertid minskat med nära 400 mkr, framför allt p.g.a sjunkande elpriser vilket sänkt Vattenfalls rörelsemarginal inom produktområde el med 5 procentenheter till 22,6 procent. Vattenfall prognosticerar fortsatt låga maringaler från elförsäljningen.

De tjänsteproducerande företagen visar en omsättningstillväxt på 2 procent till 2,5 miljarder kr, men branschen som helhet redovisar en förlust på 113 mkr. Förlusterna hänför sig till Lernia AB, Samhall AB och AB Svensk Bilprovning. Bilprovningen prognosticerar förlusten för helåret 2000 till 90 mkr. Första halvåret redovisade bolaget en förlust på 12 mkr. Beträffande Lernia AB kan noteras att dotterbolaget Lernia Personaluthyrning har noterat stora marknadsframgångar och att bolaget nu växer snabbare än branschen i genomsnitt, med god lönsamhet. SOS Alarm Sverige AB:s halvårsresultat är tillfredsställande, men intäkterna är något lägre än budgeterat och beror främst på att området konsulttjänster utvecklats svagt.

De statliga företagen inom handel, fritid och turism

har också ökat sin försäljning med 7 procent eller 2 miljarder kr till 29,4 miljarder kr. Däremot har resultatet försämrats med 400 mkr till drygt 2 miljarder kr. Resultatnedgången förklaras huvudsakligen av att Apoteket påverkats av beslut om marginaljusteringar.

I telekombranschen, som domineras av Telia AB, steg försäljningen under första halvåret med 3 procent till 26,9 miljarder kr. Exklusive extraordinära intäkter i Telia under första halvåret minskade telekombranschens resultat med 7 procent eller 174 mkr till totalt 2,2 miljarder kr.

Transportbranschen visar en omsättningsökning på drygt 1 miljard kr. Branschen domineras av SAS, Posten och SJ. SJ drar ner halvårsutfallet med en omsättningsminskning på 3 procent genom att konkurrerande bolag övertagit trafiken på vissa sträckor. Posten och SAS har förbättrat sina resultat, medan SJ redovisar ett oförändrat resultat rensat för extraordinära intäkter. SAS resultatutveckling kommenteras nedan efter tabell 5. Postens resultatförbättring från 30 mkr första halvåret 1999 till 500 mkr andra halvåret 2000 beror på en positiv intäktutveckling inom främst försändelseaffärerna samt Postgirot. SJ:s resultat uppgår till 63 mkr exklusive extraordinära intäkter mot 45 mkr samma period 1999. För helåret 2000 förväntas SJ redovisa ett mindre underskott, exklusive jämförelsestörande poster. Andra halvåret kommer att belastas med ökade banavgifter på netto 60 mkr och 100 mkr i kostnader för bolagiseringsprojektet.

I fastighets- och banksektorerna steg omsättningen med oförändrad god lönsamhet.

Tabell 2 Kassaflöde och balansräkning i företag med statligt ägande efter bransch, januari – juni 2000, mkr

Bransch	Antal företag	Kassaflöde 1 hä 2000	Kassaflöde 1 hä 1999	Eget kapital 30 jun 2000	Balansomslutning 30 jun 2000
Energi	2	4 814	2 566	40 483	107 354
Industri, råvaror	5	1 408	1 147	24 995	50 309
Tjänster	10	95	40	6 750	11 616
Handel, fritid, turism	6	4 268	4 263	5 101	14 749
Telekom	3	5 003	4 587	48 100	110 408
Transport	7	8 543	772	23 657	168 954
Bank	5	97	105	13 781	340 854
Fastigheter	3	1 079	974	17 416	49 967
Totalt	41 ¹⁾	25 308	14 454	180 282	854 211

¹⁾ Exklusive Statium

Kassaflödet i energibranschen har starkt förbättrats, vilket till största delen hänför sig till Vattenfalls konsolidering av Electrocieplownie Warszawskie SA.

Transportsektorn har vänt ett negativt kassaflöde till positivt. Det beror huvudsakligen på Posten där kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 8 057 mkr vilket till övervägande del hänförde sig till en ökad postgiroinlåning. Exklusive Postgirots verksamhet upp-

gick kassaflödet från Postens löpande verksamhet till -564 mkr. SAS förbättrade sitt kassaflöde med cirka 500 mkr till 1,1 miljarder kr. Svenska Spel har ett fortsatt högt kassaflöde, 3,7 miljarder kr. SJ redovisar däremot ett negativt kassaflöde på 282 mkr.

Några andra bolag inom sfären som redovisar negativa kassaflöden är Lernia AB och Svenska rymd-aktiebolaget.

Tabell 3 Nettoinvesteringar inklusive företagsförvärv och – försäljningar i företag med statligt ägande efter bransch, januari – juni 2000, mkr

Bransch	Antal företag	Nettoinvesteringar i mkr			Investeringskvot (av omsättningen, %)		
		1 hä 2000	1 hä 1999	1999	1 hä 2000	1 hä 1999	1999
Energi	2	13 411	2 500	9 287	80%	16%	31%
Industri, råvaror	5	1 303	1 310	3 357	7%	8%	10%
Tjänster	10	364	216	662	15%	9%	14%
Handel, fritid, turism	6	268	331	644	1%	1%	1%
Telekom	3	20 833	5 236	12 546	77%	20%	23%
Transport	7	4 579	3 977	3 060	11%	10%	4%
Bank ¹⁾	5	-1	12	179	0%	1%	8%
Fastigheter	3	2 141	2 459	5 666	61%	77%	86%
Totalt	41 ¹⁾	42 898	16 042	35 401	30%	12%	13%

¹⁾ Exklusive Statium

Investeringarna, inklusive företagsförvärv och avyttringar, har ökat starkt med 27 miljarder kr, från 16 till 43 miljarder kr mellan första halvåret 1999 och 2000. Om företagsförvärv och avyttringar exkluderas är ökningen 4 miljarder kr, från 12,5 till 16,6 miljarder kr. Första halvåret 2000 har således varit en mycket expansiv period i den statliga företagssfären med nettoinvesteringar på 23 miljarder kr vilka huvudsakligen hänför sig till Vattenfall AB och Telia AB. Vattenfalls företagsförvärv hänför sig främst till årets första kvartal.

Inom energibranschen har investeringarna ökat på grund av Vattenfalls förvärv på 11,5 miljarder kr.

Vattenfall har bland annat i januari förvärvat 55 procent i Electrocieplownie Warszawskie SA samt 25,1 procent av Hamburgische Electricitäts-Werke (HEW).

Telekom har kraftigt ökat jämfört med första halvåret 1999, huvudsakligen beroende på goodwill på drygt 11 miljarder kr vid Telias förvärv av NetCom ASA.

Transportsektorns investeringar domineras av en ökning i investeringsnivån i SAS på 0,7 miljarder kr. Ökningen hänför sig till investeringar i flygplan och annan flygmateriel.

Inom fastighetsbranschen har Akademiska Hus AB en fortsatt hög investeringstakt om drygt 1 miljard kr.

Tabell 4 Börsföretag med statligt ägande 30 juni och 30 december 1999 samt 30 juni och 14 september 2000

Företag	Ägarandel, % 14 sept. 2000	14 sept. 2000	30 juni 2000	31 mars 2000	30 dec. 1999	30 juni 1999
AssiDomän	35,5	6 217	5 272	6 007	5 818	5 377
Celtica	38,5	66	56	60	52	48
Nordic Baltic Holding	18,1 ¹⁾	34 689	36 044	24 933	27 101	26 938
OM Gruppen	9,42	3 793	2 527	2 309	1 218	616
SAS Sverige	50,0 ²⁾	2 556	2 309	2 556	2 679	2 573
Celsius ³⁾				1 232	749	
Summa		47 321	46 208	35 864	36 868	35 552
Telia ⁴⁾	70,6	144 043	175 817			
Totalt inklusive Telia		191 364	222 025	35 864	36 868	35 552

1) 25,9 procent före april 2000

2) 21,4 procent av SAS Gruppen

3) Sål i mars 2000

4) Börsnoterat 13 juni 2000

Staten äger aktier i sex börsnoterade bolag, varav ägarandelarna i Nordic Baltic Holding AB och OM Gruppen AB understiger 20 procent och därmed inte redovisas i tabellerna över omsättning, resultat och investeringar.

Börsintroduktionen av Telia, där 29,4 procent av aktierna såldes ut, femfaldigade den statliga börsportföljen och gör staten till den största aktieägaren på OM Stockholmsbörsen, med knappt fem procent av det sammanlagda börsvärdet. Den statliga börsportföljens värde var vid halvårsskiftet 222 miljarder kr, inklusive Telia. Den 14 september hade börsportföljens värde sjunkit till 191 miljarder kr.

Telia oräknat var börsportföljen den 30 juni värd 46,2 miljarder kr vilket innebar en ökning med 30 procent eller 10,4 miljarder under kvartalet. Ökningen beror på en kraftig uppgång för Nordic Baltic Holding.

Även OM Gruppens aktie steg under kvartalet, medan AssiDomän och SAS Sveriges aktiekurser föll något mer än Affärsvärldens Generalindex (AFGX) som sjönk med 7 procent under kvartalet.

Därefter, fram till den 14 september, har den statliga portföljen exklusive Telia och köp av ytterligare aktier i OM Gruppen stigit med 1 procent eller 0,4 miljarder kr, samtidigt som AFGX stigit med 3 procent. Nordic Baltic Holding-aktien har haft en svag rekyl, medan de övriga bolagens aktier stigit med 10-20 procent.

Staten har under det andra kvartalet tillförts 1 374 mkr i aktieutdelning från de börsnoterade företagen. Det motsvarar en direktavkastning på 3,7 procent räknat på aktiekursen vid årsskiftet. Under samma kvartal i fjol var beloppet 1 311 mkr, vilket ger en direktavkastning på 3,3 procent.

Tabell 5 Kursutveckling för börsföretag där staten har ägarintressen, juni 1999 - 14 september 2000

Företag	Slutkurs i kr					Kursförändring			
	14/9 -00	30/6 -00	31/3 -00	30/12 -99	30/6 -00	12 mån 30/6 -99 - 30/6 -00	6 mån 30/12 -99 - 30/6 -00	3 mån 31/3 -00 - 30/6 -01	Hittills i år 30/12 -99 - 14/9 -00
AssiDomän	148	125,5	143	138,5	128	-2	-9	-12	7
Celtica	62	52,5	56	48,5	45	17	8	-6	28
Nordic Baltic Holding	64	66,5	46	50	49,7	34	33	45	28
OM	480,5	394	360	190	96	310	107	9	153
SAS Sverige	72,5	65,5	72,5	76	73	-10	-14	-10	-5
Celsius				176	107				
Telia	68	83							
Kursutveckling för den statliga portföljen exkl Telia och Celsius	134	133	103	102	100	33	30	29	31
Affärsvärldens Generalindex (AFGX), dec 1979=100	6 018	5 828	6 246	5 500	3 873	50	6	-7	9

Utförsäljningen av Telia skedde per den 13 juni och avsåg 882 921 739 aktier av totalt 3 001 200 000. Över en miljon privatpersoner blev ägare till Telia tillsammans med ett stort antal svenska och utländska institutioner. Försäljningen av Telia-aktier inbringade totalt 75 miljarder kr, varav 12,2 tillfördes bolaget som en nyemission. Den statliga ägarandelen uppgår efter utförsäljningen till 70,6 procent.

Telia-aktiens introduktionspris var 85 kr. Kursen har fram till 14 september fallit till 68 kr, det vill säga med 20 procent. De två andra svenska börsnoterade teleoperatörerna Europolitan AB och NetCom AB har fallit med 13 respektive 17 procent. Ett vägt index för Europas före detta statliga telebolag har under samma period fallit med 18 procent.

- KPN.....-44 procent
- Deutsche Telekom.....-34 procent
- TeleDanmark.....-22 procent
- Telia .....-20 procent
- France Telecom .....-18 procent
- British Telecom .....-14 procent
- Europeiskt snitt .....-18 procent

AssiDomäns försäljning under första halvåret steg med drygt 8 procent till 13,4 miljarder kr, medan rörelseresultatet nära fördubblades till 1,5 miljarder kr. Resultatförbättringen beror dels på ett starkt marknads-läge, dels interna lönsamhetsförbättringar. Marknaderna ser fortsatt gynnsamma ut för merparten av *AssiDomäns* produkter. Efter kvartalets utgång har *AssiDomän* beslutat att föreslå en aktieinlösen om cirka 4,5 miljarder kr. Extra bolagsstämma äger rum 9 oktober.

Nordic Baltic Holding fullföljde i april samgåendet med UniDanmark. Därmed är den svenska statens ägarandel 18,1 procent. Den nya konstellationen är den ledande finansiella koncernen i Norden med en tillgångsmassa om € 186 miljarder (1 566 miljarder kr). Bankens erbjudande till Christiania Bank/Kreditkassen på 44 NOK per aktie har förlängts men den norska staten har än en gång aviserat att beslutet skjuts

upp. *Nordic Baltic Holding* redovisade under det första halvåret en intäktsökning på 20 procent till € 3 032 m (2 521), motsvarande 25,4 miljarder kr (22,6), jämfört med proforma samma period 1999. Rörelseresultatet efter goodwillavskrivning uppgick till € 1 359 m (€ 1 054).

OM Gruppens intäkter steg med 52 procent till 1 409 mkr (928). Resultatet efter finansiella poster steg till 473 mkr (268), inklusive en jämförelsestörande post på 100 mkr i återbetald moms för 1995-99. I slutet av maj presenterades *Jiway*, *OM:s* bolag tillsammans med Morgan Stanley Dean Witter för gränsöverskridande handel med aktier. *Jiway* beräknas starta i november 2000. *OM:s* ägarandel är 60 procent. *OM* presenterade i slutet av augusti ett bud på London Stock Exchange. Staten har under juni – augusti 2000 förvärvat ytterligare aktier i *OM Gruppen AB*. Innehavet har därför ökat från 7,7 till 9,42 procent. Förvärven utgör ett fullgörande av de avsikter som uttalades i 1997 års ekonomiska värproposition (jfr 1996/97:150).

SAS försäljning ökade med 5 procent till 22,1 miljarder kr. Rörelseresultat före avskrivningar ökade med 25 procent till 1,2 miljarder kr. Första halvårets nettoresultat före skatt uppgick till 753 mkr. Ökade bränsle-kostnader påverkade resultatet negativt med 712 mkr jämfört med samma period året innan. Trots de kraftiga höjningarna för bränslet står bolaget fast vid prognosen om ett nettoresultat före skatt på cirka 1 miljard kr för helåret.

Telias försäljning under första halvåret steg med 3 procent till 26,0 miljarder kr, medan rörelseresultatet före avskrivningar och extraordinära intäkter minskade med 16 procent till 6,1 miljarder kr. Den primära orsaken till vinstfallet var ökade kostnader för kundförvärv inom mobil telefoni. Framtidsområdena visar dock god tillväxt. Exempelvis har mobil telefoni, tagit marknadsandelar under främst andra kvartalet i år. Efterfrågan på bredband var mycket stor och Telia säkrade avtal med fastighetsägare för inkoppling av bredband till 557 000 svenska hushåll.

Viktigare händelser under april - juni 2000

Börsnotering av Telia AB

Den 13 juni introducerades Telia AB på OM Stockholmsbörsen. Genom statens utförsäljning av 29,4 procent av aktierna skapades Sveriges största folkaktie. Vid halvårs-skiftet ägde 945 000 svenskar aktier i bolaget. I samband med introduktionen genomförde Telia en nyemission som inbringade 12,2 miljarder kr efter emissionskostnader.

Öresundsbron invigd

Den 1 juli öppnades Öresundsbron för trafik. Trafikprognoserna för perioden juli - december är 13 700 fordon per dygn. Baserat på erfarenheterna från Stora Bältbron i Danmark har "nyfikenhetstrafiken" beräknats till cirka 6 000 fordon per dygn. De första månadernas trafik tyder dock på att "nyfikenhetseffekten" har överskattats i kalkylerna eftersom utfallet i juli varit något under förväntan. Den ursprungliga prognosen om 13 700 fordon per dygn under andra halvåret är dock oförändrad.

Postgirot Bank AB under försäljning

Den 30 juni tecknade Posten AB en avsiktsförklaring om att sälja Postgirot Bank AB till Svenska Girot AB. Köpesumman kommer att uppgå till 4 miljarder kr. Dessa medel kommer Posten bland annat att använda till att bygga upp ett nytt servicenät med hög tillgänglighet samt till att utveckla meddelande- och logistikområdet. Innan affären kan genomföras krävs godkännande av Konkurrensverket och Finansinspektionen, som beräknas ge besked senast under december månad.

Svenska Kraftnät bygger bredband till alla kommuner. Regeringen har gett Affärsverket Svenska Kraftnät i uppdrag att bygga ett stamnät med hög överföringskapacitet mellan alla kommuner. Målet är att alla kommunhuvudorter senast i december 2002 skall vara anslutna till ett landsomfattande stamnät med hög överföringskapacitet. Utbyggnaden skall genomföras genom installation av optokabel på det egna elstamnätet. Utbyggnaden skall ske på marknadsmässiga villkor och egenfinansieras av Affärsverket Svenska Kraftnät. Investeringen beräknas kosta totalt 2,5 miljarder kr.

Ny ägarstruktur i AB Svensk Exportkredit

Den 29 juni träffades en överenskommelse om en ny ägarstruktur i AB Svensk Exportkredit. De svenska bankerna, som tidigare ägt 50 procent tillsammans med svenska staten, som också ägt 50 procent, har sålt sina aktier till ABB. Svenska staten har samtidigt ökat sitt ägande till 65 procent efter en fondemission. ABB kommer som ny ägare att stödja svensk Exportkredits pågående breddning av produktutbudet genom att erbjuda

tillgång till nya marknader och genom mångåriga relationer till läntagare i hela världen. Svensk Exportkredits publika roll och riskprofil kommer att vara oförändrad.

Företagsköp och företagsförsäljningar

Lernia AB har gått in som delägare i Att Veta AB - ett företag inom e-lärande som initierats tillsammans med Förenade Kommunföretag AB, Metall, Skandia, SKAF och SKTF. Bolaget kommer att starta sin verksamhet under hösten.

Posten AB överförde sin internationella paketverksamhet per den 1 maj till det av danska, norska och svenska posten samägda bolaget Pan Nordic Logistics AB (PNL). Som planerat har även Post Danmark och Posten Norge under sommaren överfört sina internationella paketverksamheter till PNL.

SAS har, efter kvartalets utgång, i samarbete med tolv andra flygbolag etablerat flygindustrins största Internetbaserade marknadsplats för B2B-handel, Aeroexchange. British Midland och Mexicana Airlines har blivit nya medlemmar i Star Alliance. SAS International Hotel (SIH) sålde fastigheten Radisson SAS Scandinavia Hotel i Oslo.

SJ har efter kvartalets utgång sålt fastigheten Royal Viking Hotel i Stockholm till Nordisk Renting AB i Stockholm. SJ sålde samtidigt sina aktierna i driftsbolaget Royal Viking Hotel AB till Nordisk Renting. I augusti avyttrades aktierna i Scandlines AB för 560 mkr till Stena Line AB. Försäljningarna är ett led i SJ:s strävan att fokusera på kärnverksamheten. I slutet av maj fattade riksdagen beslut om att godkänna regeringens förslag att SJ:s verksamhetsform ändras från affärsverk till aktiebolag.

Svenska rymdaktiebolaget och Europas ledande satellitoperatör, SES-Astra i Luxemburg, träffade den 14 juli en överenskommelse om att med 50 procent var driva Nordiska Satellit AB (NSAB). Rymdbolagets ägande ökade därmed från 37,5 procent till 50 procent genom förvärv av 12,5 procent från TeleDanmark AS. SES-Astra förvärvade 37,5 procent från Teracom AB och 12,5 procent från TeleDanmark AS. Enligt de båda ägarernas samarbetsavtal skall Rymdbolaget svara för satellitkontrollen i Kiruna. NSAB kommer att fortsätta sin expansion och avser att satsa på nya produktområden och ytterligare satelliter.

Telia AB förvärvade i slutet av juni 51 procent i den norska mobiloperatören NetCom ASA och blev därmed Nordens största mobiloperatör med över 4 miljoner mobilkunder. Telia har efter periodens slut kontroll över 99 procent av aktierna i NetCom ASA.

Teracom AB har i ett konsortium med bland annat Ratos AB och Nomura, ansökt om 3G-licens. Teracom AB har sålt sitt innehav på 37,5 procent i Nordiska Satellit AB till SES-Astra (se även ovan under Svenska rymdaktiebolaget).

Andra viktigare händelser

Akademiska Hus AB genomförde under våren den första obligationsemissionen under EMTN-programmet (Euro Medium Term Notes) om 150 miljoner schweiziska franc.

AssiDomän AB har fått godkännande från EU-kommissionen beträffande försäljningen av säckverksamheten, bruken Sepap och Dynäs, samt Barrier Coating till Frantschach AG. Affären slutfördes i augusti och styrelsens avsikt är att överföra merparten av köpeskillingen till aktieägarna.

Förvaltningsaktiebolaget Stattum utbetalade under juni aktieutdelning om 11,4 miljarder kr till svenska staten. Vinstmedlen hänförs huvudsakligen från försäljningen i januari 1999 av aktieinnehavet i Pharmacia & Upjohn Inc.

AB Göta kanalbolag inledde inför säsongen 2000 en tre-årig samverkan med samtliga kommuner, landsting och länsstyrelser utmed kanalen. Samverkan innebär en gemensam marknadsföringssatsning med bland annat turispaket för olika intressegrupper, vilket har medfört att antalet besökare i området längs med Göta kanal har ökat. Målet är att efter de tre åren ha nått tre miljoner besökare vilket skulle göra kanalen till Sveriges mest besökta turistmål.

IRECO Research and Competence Holding AB har tecknat avtal med företrädare för industrin om delägarskap i ytterligare två industriforskningsinstitut.

LKAB har fattat beslut om att införa ett incitamentsprogram för alla anställda från och med 1 juli 2000.

En kraftig brand utbröt den 21 maj i Svappavaara kulsinterverk. Skadorna blev omfattande och produktionen kunde återupptas först under senare delen av juni. Försäkringen täcker skadorna varför halvårsresultatet inte belastas med någon kostnad för branden. Den 3 maj stoppades all verksamhet vid LKAB:s hamn i Narvik på grund av en strejk i Norge. Strejken varade i sex dygn. Leveransförseningarna förorsakade inte några produktionsstörningar hos LKAB:s kunder och ledde inte heller till produktionsreducering vid LKAB:s gruvor.

SBAB:s kampanj, "länerea om man söker lån via Internet", har genomförts väl och givit gott resultat i marknaden. "Länerean" som genomfördes under första kvartalet hade som syfte att öka SBAB:s volymer samt att förstärka marknads varumärkeskännet. Kampanjen beräknas ha genererat ett inflöde på privatmarknaden på omkring 3,5 miljarder kr hittills i år, en mycket kraftfull ökning. En effekt är också att andelen som söker bolån hos SBAB via nätet har fördubblats, till idag drygt 50 procent.

SJ har börjat trafikera Köpenhamn i och med att Öresundsförbindelsen öppnats. I början av maj återtog SJ Resor persontrafiken på linjen Göteborg-Malmö från Sydvästen AB, som tidigare under månaden begärts i konkurs.

SOS Alarm Sverige AB har startat ett stort framtidsprogram, Nova 2005, som bland annat innebär att företaget kommer att byta teknikplattform och satsa på en specialiserad kompetensutveckling. I samband med bolagsstämman fastställdes avkastningskrav samt utdelningspolicy för SOS Alarm Sverige AB. Avkastningen skall vara i genomsnitt 8 procent av totalt eget kapital under rullande femårsperioder. Målet är att SOS Alarm Sverige AB skall ge en utdelning till ägarna motsvarande 5 procent av totalt eget kapital. Bolagsstämman beslöt att dela ut 6,9 mkr till aktieägarna.

Svenska Spel, AB: Lotterilagsutredningen och den nya Spel- och lotteriutredningen har avgett sina slutbetänkanden "Från Tombola till Internet" (SOU 2000:50) respektive "Föreningslivet på spel- och lotteri-marknaden (SOU 2000:9). Båda betänkandena är under remissbehandling. Det nya spelet Greyhound Racing fick en stark start och omsatte närmare 100 mkr från premiären i april till halvårsskiftet.

Vattenfall har gjort en inbrytning på den tyska och polska marknaden genom förvärv av 25,1 procent i Hamburgische Electricitäts-Werke AG (HEW), som omsätter cirka 20 miljarder kr samt 55 procent av aktierna i Elektrocieplownie Warszawa, som är Warszawa stads kraftvärmeverk. Vidare satsar Vattenfall på bredbandsnät genom miljardinvesteringar i uppbyggandet av ett rikstäckande "stamnät" på regionnivå.

V&S Vin & Sprints distributör av ABSOLUT VODKA i framför allt USA, The Seagram Company Ltd, meddelade i juni att man tillsammans med mediaföretagen Vivendi och Canal+ avser att bilda ett nytt globalt media- och kommunikationsföretag. I samband med affären meddelade Seagram att dess vin- och spritverksamhet inte längre kan anses vara en strategisk tillgång i det nya företaget.

VD- och ordförandebyten efter 31 mars 2000

A-Banan projekt AB: Sven Bärström har valts till ny styrelseordförande efter Ingemar Skogö.

Civitas AB och Vasakronan AB: Egon Jacobsson är ny styrelseordförande efter Rune Brandinger.

Vasallen AB: Pär Nuder har valts till ny styrelseordförande efter Håkan Bryngelson.

Kasernen Fastighets AB: Christer Alvemur är ny styrelseordförande efter Bengt A W Johansson.

Nordic Baltic Holding AB: Vesa Vainio efterträdde Jacob Palmstierna som styrelseordförande i april.

SJ: Kjell Nilsson är ny VD för SJ Resor. Han kommer närmast från SL, Storstockholms Lokaltrafik.

Jan Sundling är ny VD för SJ Cargo Group AB och kommer närmast från Pan Nordic Logistics AB.

Svensk Bilprovning, AB: Olof Johansson valdes till ny styrelseordförande i maj 2000 efter Stig Malm och Hans Tivéus är tf VD från 25 april efter Per Egon Johansson.

Svedab: Mats Wemming har efterträtt Karl-Otto Sicking som VD.

Sveriges Rese- och Turistråd AB: Karl-Erik Strand efterträdde Anders Wallgren som VD den 1 augusti.

Vattenfall AB: Gerhard Larsson efterträdde Jörgen Andersson som styrelseordförande i maj.

Bertil Tiusanen var tf VD april-juli. Lars G. Josefsson tillträdde som VD i augusti. Lars G. Josefsson kommer närmast från Celsius AB där han var VD vid försäljningen av bolaget till Saab.

V&S Vin&Sprit AB: Peter Lagerblad, utnämndes till VD i april efter Egon Jacobsson, som under året fortsätter som arbetande vice ordförande.

Informationstillfällen

Rapport för tredje kvartalet publiceras 30 november och en bokslutskommuniké i mars 2001.

Rapporten för första kvartalet 2000 finns att läsa på www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag.

Tel: 08 - 405 10 00

www.regeringen.se

Näringsdepartementets webbadress: www.naring.regeringen.se

Denna rapport är producerad av Näringsdepartementet och kan beställas via fax 08 - 405 12 98,
telefon 08-405 29 63 eller e-post stina.johannesson@industry.ministry.se.